

Aan
de Gemeenteraad (afschrift aan het College)

Datum
10 oktober 2025

Van
de Rekenkamer

Bijlagen
-

Onderwerp
Rekenkamerbrief Sportsubsidies

Beste raads- en commissieleden,

De Rekenkamer heeft het goede gebruik om elke twee jaar een ronde langs de raadsfracties te maken. Doel van dit fractierondje is om laagdrempelig het werk van de Rekenkamer en het nut voor de fracties te bespreken. Ook is dit een mooi moment om input op te halen voor het komende onderzoeksprogramma.

Tijdens het fractierondje halverwege 2025 heeft de Rekenkamer van meerdere fracties signalen ontvangen over de subsidiëring van (met name) sportverenigingen. Deze wordt als weinig transparant gezien, aangezien de subsidie kan bestaan uit een geldelijke bijdrage en gebruik van vastgoed. Daarmee kan de hoogte van de totale subsidie variëren, zonder dat dit expliciet wordt gemaakt. In het verleden heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar dit onderwerp. De Rekenkamer heeft nu besloten niet opnieuw onderzoek te gaan doen, maar met deze rekenkamerbrief nog eens de aandacht te vestigen op de transparantie van subsidies. Zo wordt recht gedaan aan de signalen vanuit de raad.

De Rekenkamer heeft in 2013 [onderzoek](#) gedaan naar verenigingsondersteuning. Daaruit bleek dat er tussen sporttakken grote verschillen zijn in gemeentelijke ondersteuning¹. Dat is vaak historisch gegroeid en is het resultaat van onofficiële benchmarking en inschattingen van wat maatschappelijk aanvaardbaar is. Met name teamsporten in de openlucht (o.a. voetbal, hockey, honk- en softbal) krijgen beduidend meer indirecte subsidie dan de binnensporten en de individuele buitensporten.

Wanneer een organisatie een gemeentelijke accommodatie tegen een gereduceerd tarief of zelfs gratis mag gebruiken, is sprake van een vastgoedsubsidie: de organisatie wordt via het beschikbaar stellen van vastgoed indirect gesubsidieerd. Als het niet transparant is welke organisaties hier hoeveel financieel voordeel uithalen, is sprake van verkapte vastgoedsubsidies (zoals onderstaand voorbeeld duidelijk maakt).

Bijvoorbeeld: culturele organisaties A en B krijgen van de afdeling Samenleving beide jaarlijks een subsidie van €1.000.000. Organisatie A betaalt daarvan een kostendekkende huur aan het gemeentelijk Vastgoedbedrijf. Organisatie B mag een accommodatie voor €200.000 huren, die het gemeentelijk

¹ Ondersteuning kan volgens dit onderzoek bestaan uit: interactie ("door middel van het organiseren van bijeenkomsten en het inzetten van communicatiemiddelen ondersteunt de gemeente verenigingen bij het (elkaar) informeren, nemen van initiatieven en/of het oplossen van problemen"), accommodatie en financiën. Het bleek dat de serieuze verenigingsondersteuning niet zit in de directe subsidies, maar in het accommodatiebeleid.

Vastgoedbedrijf jaarlijks €400.000 kost. Hier is dus sprake van een vastgoedsubsidie van €200.000. In de praktijk ontvangt organisatie A in totaal €1.000.000 subsidie en organisatie B €1.200.000 subsidie. Verkapte vastgoedsubsidies kunnen voorkomen worden door aan alle organisaties die huren van de gemeente een kostendekkende huur te rekenen. Als dit het geval is, is op basis van de 'reguliere' subsidies direct duidelijk en daarmee transparant hoeveel geld de gemeente uitgeeft per organisatie.

Bron: Rekenkameronderzoek Cultuurbeleid 2016 (blz. 17)

In 2016 [onderzocht](#) de Rekenkamer het Cultuurbeleid. De Rekenkamer heeft op basis van dit onderzoek aanbevolen om na te gaan of er sprake is van ongewenste/verkapte vastgoedsubsidies. In 2018 vervolgens deed de Rekenkamer een [vooronderzoek](#) naar het subsidiebeleid. Eén van de conclusies was, dat de gemeente nog geen zicht heeft op (verkapte) vastgoedsubsidies. De logische aanbeveling was dan ook om (verkapte) vastgoedsubsidies in kaart te brengen. In haar bestuurlijke reactie op het vooronderzoek van 2018 schreef het college:

“De vastgoedsubsidies zijn in beeld en het is de intentie om de vorm van subsidiëring uiterlijk in 2019 om te zetten naar een vorm van subsidiëring waarbij voor iedereen helder is wat er precies wordt gesubsidieerd door de gemeente. Het gaat op dit moment overigens om een afnemend aantal gevallen (minder dan tien) waarbij de huur intern wordt afgerekend.”

In het [onderzoek](#) in 2021 van de Rekenkamer naar het Subsidiebeleid, lag de focus meer op het instrument subsidies. De vastgoedcomponent is in dit onderzoek niet meegenomen. Het onderwerp blijft echter onverminderd van belang. In de in maart 2025 vastgestelde ‘[Sportagenda](#) Zoetermeer 2025 en verder’ keek het college terug op de speerpunten uit de Sportagenda 2017. Eén daarvan was: ‘accommodaties op orde’. Het college was op dit punt het volgende van plan:

2.3 Inzichtelijk maken van de hoogte van kostendekkende tarieven en de indirecte subsidie per vereniging/accommodatie.

2.4 In samenspraak met de verenigingen uitwerken van een transparant tarievenstelsel en subsidiëring, gekoppeld aan de stimuleringsregeling voor maatschappelijke activiteiten.

2.5 Uitvoeren van een onderzoek naar een optimale eigendomssituatie van sportaccommodaties.

Deze concrete acties zijn niet uitgevoerd. Hierover schrijft het college:

“De combinatie van punten 2.3 t/m 2.5 zijn zeer tijdsintensieve processen. Alhoewel de intentie bij aanvang er was, heeft dit niet de prioriteit gekregen boven andere (onverwachte) ontwikkelingen die veel tijd in beslag namen. Denk hierbij aan corona, de wens voor het realiseren van een nieuw zwembad, tegenvallende prijsontwikkelingen waardoor aanpassingen van plannen noodzakelijk waren.”

In de in maart 2025 vastgestelde ‘[Investeringsagenda](#) Sportaccommodaties’ schrijft het college:

“We willen verder in gesprek gaan met gebruikers, zoals in de Sportagenda 2025 aangegeven, om tot een betere en meer passende tarievenstructuur te komen.”

De Rekenkamer concludeert dat er, ondanks eerdere onderzoeken, nog veel te winnen valt in het transparanter maken van subsidiestromen richting sport- en cultuurorganisaties. Vooralsnog blijft onduidelijk wie welke middelen ontvangt en of de gemeenteraad deze verdeling passend vindt. Gelet op de conclusies en aanbevelingen uit eerdere onderzoeken van de Rekenkamer en de signalen vanuit de raad, roept de Rekenkamer het college op om nu echt vaart te maken met het uitvoeren van de uitgesproken intentie. Daarnaast vraagt de Rekenkamer de raad hier, gezien haar controlerende taak, de komende tijd aandacht voor te hebben.

De voorzitter van de Rekenkamer,

Arno Geurtsen